

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Invocatione Hominum Piorum, Qui Ex Hac Vita Discesserunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

munis. Tales narrationes, & alia leguntur: quae etiam decessu
caussa ita scriptae sunt, tamen ostendunt eruditorum iudicia.

Nec iam longiorem disputationem addere opus est, praesertim cum nemo in illis locis, ubi sunt Monachi, ignoret, plurimum esse prauarum superstitionum in monasterijs, & studia doctrinae vel corrupta esse. Deliberationem vero de modo emendationis inuenimus ijs, qui praesunt. In multis locis desunt pastores inuicij, aut deest victus pastoribus. His primum opitulandum erat, ut in quibusdam monasterijs locupletius. Postea pauperum quoque studia iuuanda sunt, & in aliquibus scholae constitui possunt, praesertim necesse sit Ecclesiam multis pauperibus praebere sumtus ad discendum, ut ex eo numero legantur Pastores & ministri, qui doceant Ecclesiam. Hospitalia etiam inde iuuanda sunt, in quibus pauperes, qui diuini morbis laborant, ali necesse est. Ad tales usus vere possunt alendos Pastores, pauperes, & scholasticos, ad constituenda scholae, ad iuuanda hospitalia, magna pars reddituum in Monasterijs, his regionibus Dei beneficio translata est. Reliquum in oeconomiam in quolibet Monasterio impenditur: & stulticia est, existimare, quod nomias non esse sumtuosas. Abbatibus vero ditiores hoc tempore, in quales usus profundant redditus, exempla multorum addunt, quos nominare possemus, qui pariter literas, religionem & virtutem oderunt, & helluantur de his eleemosynis, & aut nullos Pastores Ecclesijs suis praesentant: aut si quos habent, esurire sinunt.

DE INVOCATIONE HOMI-
NUM PIORVM, QUI EX HAC
VITA DISCESSERVNT.

In Capite Esaie 42. scriptum est: Ego Dominus, hoc est nomen meum, gloriam meam alteri non dabo. Est autem gloria Dei purissima, inuocatio, ut Matth. 4. inquit Dominus: Dominum Deum adorabis, & illi soli seruias. Et immotum ac aeternum decem est primi praeccepti, Exod. 20. Non habebis Deos alienos. Necesse igitur in Ecclesia, doctrinam de inuocatione purissimam extare, quam corrumpendam inde vsque ab initio generis humani diaboli inuicij modis semina sparsit, & semper sparget. Quare vigilantiores debemus, & maiore cura retinere modum inuocationis seu adorationis, propositum in verbo Dei, iuxta dictum Iohan. 15. Quisquis contempserit Patrem in nomine meo, dabit vobis. In his verbis inuocatio est modus, quem constantissime tueri debemus: non miscere alios modos, pugnantem cum voce diuina, aut qui nullo exemplo praesentati in scripturis confirmati sunt.

Nulla maior virtus est, nulla efficacior consolatio, quam inuocatio. Necessè est igitur taxare eos, qui veram inuocationem vel negligunt, vel corrumpunt: & sunt corruptelæ variz. Muli non discernunt suam inuocationem ab Ethnica, ac ne cogitant quidem, quid alloquantur.

De his inquit Dominus in capite Iohannis 4. Vos adoratis quod nescitis. Vultq; Ecclesiam cogitare, quid alloquatur, inquiens: Nos adoramus quod scimus. Multi non cogitant, an, & quare exaudiantur. Recitant preces, & dubitant tamen, cum scriptum sit Iacobi 1. Postulet in fide, nihil hæstrans. De his materijs alibi dicimus.

Hoc loco reprehendimus hæc corruptelam Ethnicam, quod defenditur consuetudo alloquentium homines, qui ex hac vita discesserunt, & petitur ab eis vel auxilium, vel intercessio. Talis inuocatio aberrat à Deo, & tribuit vel efficaciam creaturis, vel auxilium, vel intercessionem. Nam qui verè recurrit ad iocuti sunt, de sola intercessione dixerunt. Sed humana superstitio longius procedit, & efficaciam tribuit, sicut multæ cantiones publicæ ostendunt: Maria mater gratiæ, Tu nos ab hoste protege, In hora mortis suscipe. Hos versiculos audiimus Doctorem Theologiæ Monachum præfari morienti, & sæpe repetere, cum quidem nullam Christi mentionem faceret: & possent exempla multa recitari.

ACCEDUNT & alij furioses. Alij apud alias statuas existimantur esse magis propitij. Hi furioses cum palam similes sint Ethnicorum, & haud dubie valde iritent iram Dei, & à docentibus taxandi sunt, & à pijs magistratibus seuerè puniendi.

REPREHENSIO autem perspicua argumenta hæc tria continet. Creaturis tribuere omnipotentiam, est impietas. Inuocatio creaturæ, quæ est extra hanc vitæ consuetudinem, tribuit ei omnipotentiam: Quia confessio est, quod inuocatur omnium corda, & discernat gemitus veros à simulatis. Hæc tantum tribuenda sunt æterno Patri & Filio eius Domino nostro Iesu Christo, & Spiritui sancto. Nequaquam igitur inuocatio ad homines, qui ex hac vita discesserunt, facienda est.

DEIENDUM est, hæc mala non intelligi, Sed te ipsum aspice, & considera quid agas. In hac inuocatione discedis à Deo, nec cogitas quid inuoces: & scis illos opitulatores, quos quæris, Annam, aut Georgium, non videre motus tui cordis: qui quidem si scirent se inuocari, etiam cohortescerent, nollent hunc honorem Deo debitum tribui vllis creaturis. Qualis autem est inuocatio ad surdos?

ET si scimus quid respondeant aduersarij (sincerunt enim soporata, ad eludendam veritatem) tamen diuina testimonia ipsorum responsioni defunt.

ET precatio quæ est sine fide, hoc est, vbi non potes statuere, an talem inuocationem approbet ac recipiat Deus, inanis est.

M E M I N I M V S Lutherum saepe dicere: In veteri Testamento illustre testimonium esse diuinitatis Messiae, quod affirmat cum inuocari. Et hac proprietate Messias ibi à cæteris Prophetis distinguitur. Id grauisimum testimonium querebatur obfcuratum & libere statum esse, translata inuocatione ad alios homines. Ac per hanc solam causam, dicebat, consuetudinem alios inuocandi improbandam esse, etiam si non accederet alia causa.

S E C U N D V M argumentum. Irrita est inuocatio sine fide, & cultus in Ecclesiam sine mandato diuino inuehendus est. Nulla enim exeat sententia, quæ ostendat inuocationem hanc, quam de fratribus homines factam, Deo placere & efficacem esse. Est igitur irrita inuocatio. Qualis est enim precatio, hoc modo accedere ad Annam & Georgium? Inuoco, sed dabitur vtrum tua intercessio mihi proficiat, dabitur an me audias, an mihi opem feras. Si homines hæc omnia peccata intelligerent, execrarentur tales preces, vt reuera execrandæ, & sunt Ethnicæ. Postea ex talibus inijs quanti furor sequuntur? concursus & inuocationes ad certas statuas, petitis totorum beneficiorum à singulis: ab Anna, vt à Iunone, petuntur diuinitas à Georgio, vt à Marte, victoriæ: à Sebastiano, Rocho, depulso peccati sententia: ab Antonio, defensio porcorum, &c. Hæc etiam aduersarij dicunt se non probare, tamen lucri causa retinent, vt manifestum est.

Adiungamus & **T E R T I V M** argumentum. Expresse scriptum est 1. Timoth. 2. Vnus est Mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus. Hunc in omni inuocatione intueri nos oportet, & Evangelij doctrinam de eo nosse: Quod nemo accedere ad Deum possit, nisi per hunc Mediatorem, qui simul interpellat pro nobis, vt testatur Iohannes. 14. Nemo venit ad Patrem, nisi per Filium. Et iubet nos ad sese confugere, inquiens, Matth. 11. Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Et modum inuocationis ipse docet, cum ait Iohannes. 16. Quicquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Patrem nominat, vt se iungas tuam inuocationem ab Ethnica, & cogites quid alloquaris. Cogites hunc verum Deum esse, qui se patefecit misso filio. Non vageris animus, vt Ethnica mulier in Tragœdia dicit: Inuoco te Deus, quicquid es, &c. Sed hunc esse verum Deum scias, qui se patefecit misso filio, crucifixum & resuscitatum, & talem agnoscas, sicut se patefecit. Deinde scias, hæc ita certo recipere & exaudire inuocantes, cum ad Mediatorem illum, crucifixum pro nobis, & resuscitatum confugimus, & petimus nos propter eum recipi, exaudiri, iuari & saluari. Nec alio modo ullus homo recipitur à Deo vel exauditur. Nec incerta est hæc inuocatio, sed iubet sic inuocantes firma fide statuere, hunc cultum Deo placere, & sic inuocantes certo recipi & exaudiri. Ideo in

Mat. 14. Quicquid petieritis in nomine meo, id est, me agnoscentes nominantes, seu inuocantes tanquam redemptorem, summum sacerdotem & intercessorem. S O L V S hic summus Sacerdos in-

tercedit in sanctum sanctorum, id est, in arcānum consilium diuinitatis, & cernit peccata æterni Patris, & pro nobis interpellat, & nobis dolores, gemitus & preces ad eum perfert, seruitans corda nostra.

H A N C doctrinam de Mediatore obsecratam & corruptam esse, manifestum est, cum confugerent homines ad matrem virginem, tanquam magis propitiam, & alij alios mediatores quærent.

A c manifestum est, nullum extare exemplum in Prophetis aut Apostolis, ubi fiat compellatio ad homines: Exaudi me Abraham, vel, Exaudi me Deus propter Abraham. Sed compellatio fit ad Deum, qui se patefecit: videlicet ad æternum Patrem, Filium I E S U M Christum, & Spiritum sanctum, vt recipiat, exaudiat, & saluet propter filium. F I T & expresse ad filium, vt 2. Thessal. 2. Ipse Dominus noster Iesus Christus, & Deus & Pater noster, qui dilexit nos, contemnet vos, &c. Et Gen. 48. nominat Iacob Deum, & Mediatorem filium, cum ait: Deus, coram quo ambulauerunt patres mei, & Angelus qui eripuit me de cunctis malis (id est, promissus saluator) benedicat pueris istis. Vtimur igitur his formis.

I N V O C O te omnipotens Deus, æternæ Patris Domini nostri Iesu Christi, conditor cœli & terræ, & omnium creaturarum, vna cum filio tuo Domino nostro Iesu Christo, & Spiritu sancto tuo, sapiens, verax, bone, iuste, liberrime, caste & misericors, miserere mei, & iudica me per & propter Iesum Christum, filium tuum crucifixum pro nobis, & resuscitatum, exaudi & sanctifica me Spiritu sancto tuo.

I N V O C O te Iesu Christe, filij Dei crucifixæ pro nobis, & resuscitate, *ἀλλ' ἡ ἐκαστὸν αἰδ' ἡ αἰδ' ἡς πατρὸς*, miserere mei, intercede pro me apud æternum Patrem, & sanctifica me Spiritu tuo sancto.

I N his formis scimus quid alloquamur. Et cum extant testimonia verbi Dei, quæ ostendunt hanc inuocationem Deo placere, & exaudiri, talis inuocatio fide fieri potest.

H A E C non sunt in inuocatione, quæ fit ad homines. Colligunt nonnulli testimonia ex Augustino & alijs, vt ostendant beatis in cœlo curæ esse res humanas. Potest hoc illustrius ostendi ex colloquio Moyfi & Eliæ cum Christo. Et non dubium est, beatos orare pro Ecclesia, sed tamen inde non sequitur inuocandos esse.

E T S I autem docemus, non inuocandos esse homines, tamen historias beatorum populo proponimus. Quia necesse est omnibus aliquo modo noram esse Ecclesiæ historiam, quibus testimonijs vocata & condita sit Ecclesia, & quomodo seruetur, & quod genus doctrinæ per Patres, Prophetas, Apostolos & Martyres propagatum sit. In his historijs iubemus, vt

V 3 omnes

omnes agant gratias Deo, quod se patefecit, quod colligit Ecclesiam per filium, quod doctrinam nobis tradidit, & quod misit doctores, & in eis testimonia de se ostendit.

IUBEMVS, vt doctrinarum considerent, & vt testimonijs quæ Deus in eis ostendit, firmo confirmet. Considerent item exempla iudicij & pœnarum, vt creteretur in eis timor Dei: iubemus imitari fidem, patientiam, & ceteras virtutes. Discant in Deo non esse προσωποληψία, & petant quoq; recipi, exaudiri, regi, saluari & iuari: sicut Deus recipit uidem, Manassem, Magdalenam, latronem in cruce.

MVS etiam, quomodo exempla cuilibet in sua vocatione imitari sint. Quia error in imitatione, & κακοζήλια, sæpe ingenium nobis causa est. Laudamus etiam ipsorum sanctorum diligentiam, qui curarunt, ne effunderent dona Dei. Deniq; non stulti ampliam doctrinam ex his historijs promere possunt, quam propo- pulo remota superstitione vilissimum est.

DE MAGISTRATV POLITICO.

DE beneficio in Ecclesijs nostris & hæc pars doctrinæ de dignitate magistratus, qui gerit gladium, & de dignitate legum, iudiciorum, & totius ordinis politici, pie illustrata est: & magno labore ac multis scriptis refutati sunt Anabaptistarum & aliorum fanaticorum hominum multi & magni furores.

DOCENTUR in tota doctrina Dei, per Prophetas & Apostolos tradita, immari ordinem politicum, magistratus, leges, iudicia, & legitimam societatem hominum nequâquam casu existere in genere humano. Et quanquam multum est horribilium confusionum, quæ à diabolo & ab hominum furoribus oriuntur, tamen à Deo institutam esse legitimam gubernationem, & societatem hominum: & quantum ordinem reliquum manet, immensa bonitate Dei, propter Ecclesiam conseruari. Sicut Rom. 13. dicitur, & in Psal. 126. Nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat, qui custodit eam, &c. Sunt igitur res in genere bonæ gerere magistratus, esse iudicem, esse ministrum iudiciorum, legitime vt iudicij, gerere bella legitima, & esse militem in bellis legitimis, &c.

ET potest his rebus vt homo Christianus, sicut vtitur cibo, potu, remedijs, emtione, venditione. Ne peccat gerens magistratus, iuxta vocationem, exercens iudicia, militans, legitimo supplicio afficiens condemnatos, &c. Et magistratum politico subditi debent obœdientiam, sicut Paulus inquit Rom. 13. Non solum propter iram, id est, metu pœnæ corporalis, qua afficitur contumaces ab ipsis magistratibus: sed etiam propter conscientiam